

Տարեկան գինը 10 րուբլի, կես տարվանը
6 րուբլի:
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 40%:
Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը:
Մեր հասցեն՝ Тифлисть, редакция „Мшакъ“
Сергиевская ул., № 5.
Tiflis, Rédaction „Mschak“
Խմբագրատան տէլեֆոն № 253.

ՄՇԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

Խմբագրությունը բաց է առաջուրից 10-2,
(բացի կիրակի և տոն օրերից):
Յայտարարությունները ընդունվում են ամեն լիցվով
Յայտարարությունները համար վճարում են
խաղաղության տողատողին 20 կոպեկ:
Տպարանի տէլեֆոն № 67.

ԱՌԱՋԻՆԱԾ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 20-ԻՑ ՄԱՍԿԱՆԱԾ ԽՈՐՀԱՆԳՆԵՐԻ ԿԻՑ ԴԱՄԱՐԱՐՈՒՄԻ ԿԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

Հայ-լուսավորչական խմբագրատանը և եր-
կրորդության ուսուցիչների համար, որի
ծրագրերը համապատասխանում է Պետեր-
բուրգի պալատական երաժշտական ձեռնա-
րանի ծրագրին: Դասընթացները առաջարկ-
վում են տասնամյա և պատասխանող զինու-
կանների խմբագրատան և երկրորդության
ուսուցիչի կողմից: Դասընթացներում ա-
ռանցվում են հմտությունները, սիրող-
ական դպրոցի ուսուցիչները և պրոֆեսորնե-
րը Հայկական բաժանումները ղեկավարելու
համար հրաշքով և յայտնի երաժիշտ-
ներգանս ՆԻՋԵՆԻ ԲԱՆԴԱՄԱՐԱՐՈՒՄԻ:
Մանրամասները համար գրվում է ռ.
Москва, Арбатъ, д. № 4. «Регентск. курсы»,
վերաբերում է պրոֆեսոր Բազմալով Բեդե-
Ալեյով ձայն ունեցողները կարող են մաս-
նակցել Մոսկվայի հայոց եկեղեցական եր-
գեցիկ խմբում որոշ վարձատրություններ
առ. (ու. 4.) 745. 2-1

ՆԱԽԱԿԱՆ ԳԱՅԵՐԻ ԵՐԶԱՆՈՒՄ

Հանձնվածքում արձանագրում ենք, որ
Խորհրդային պատանուները նկատվում է
պատանի կուլտուրական գործունեու-
թյան ծիղց, և այդ պատճառով դեռ չէ
արտայայտված ուժեղ կերպով և իրա-
կան կենսական մեջ դեռ են չէ իրա-
նացրել մեծ ձեռնարկությունները, բայց
և այնպես անվանում են առաջին երկուս-
րանց, որոնց կը յայտարարեն հետևյալ
առերի հաստատ առաջարկությունները:

Մեզ հաստատ յայտնի է, որ վեր-
ջին երեք տարվա ընթացքում Թի-
բեթային պատանուները սկսեցին գործել ե-
րկրային գոյությունը և ուրիշ գի-
րատեսական գործերը: Եւ իրա-
քանից տարի Թիբեթային պատանու-
նեցվող գիւղատնտեսական գործիչ-
ները Թիբեթային պատանուները առեկա-
նում է: Այդ գործիչների մի մասը ստաց-
վում է Արեւմտեան եւրոպայից, իսկ
միւսը՝ Կովկասից: Թիբեթային պա-
տանուները մեջ գտնվեցին երկուս-
տարեցի, որոնք տարան իրանց հետ
գույքները դեպի իրանց գիւղերը և
փորձեցին մայր հողի վրա: Տեղական
գիւղացիները, տեսնելով որ եւրոպա-
կան գույքներն առելի քիչ լուծ է պա-
հանում և առելի թեթիկ է գործում,
սկսեցին ձեռք բերել այդ գույքներնե-
րը:

Վերջին երկու տարիները Թիբեթա-
յին պատանի մի քանի կենտրոններում
խորհրդայինները եղան գիւղա-
տնտեսական ցուցադրություն կամ փորձ-
նակական ագրարներ հիմնելու և նոյն-
իսկ մի երկու հողաբաժիններ էլ յառ-
կացվեցին՝ այդ նպատակով բայց դեռ
քիչ բան է կատարվում յուրը կերպով:
Օրինակ՝ Բալուխի շրջանում Հաւառ գիւ-
ղում բացված էր մի փորձական բան-
ջարանոց, որտեղ անցվում էին կա-

նախներ և ընդդիմները նոյնպէս
սկիզբ դրվեց կատարելագործված մե-
ղուապանություն, ներմուծելով շրջա-
նակաւոր փեթակներ:
Պէտք է նկատել, որ Փոքր Ասիա-
յում բաւական ժամանակից էր վեր ա-
ռանձին ուղարկություն էր դարձված
չերամապանություն վրա, և Թիբեթային
այդ ասպարէզում աչքի ընկնող առա-
ջադիմություն էր արել: Բայց արդեւ-
նաբերություն միւս ճիւղերը չէին ար-
ժանացել նոյն հոգատարություն: Իսկ
ներկայումս մենք տեսնում ենք, որ
հողագործ ագրարականության մեջ
դուրս են գալիս մարդիկ, որոնք պա-
հանջ են յայտնում կատարելագործե-
լու գիւղական արեւմտը:
Թիբեթային պատանի մի քանի տե-
ղերում երևան եկած այդուրյունա-
կան հետաքրքրությունը մի միտքարա-
կան երևույթ է արժանի առանձին
խորհուրդի և քաջալերության:
Մենք առիթներ ենք ունեցել խոսե-
լու Թիբեթային պատանուների հետ,
որոնք տողորված են կուլտուրական
առաջնադասության խորհրդանշան:
Բայց նրանք կարող են դիվալարություն
և անպատկանություն թէ մասնագիտական
և թէ ուրիշ հասարակական և կուլտու-
րական գործողների կողմից:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՏԵԼԵԿՈՄԻՍԻՆԵՐ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
27 յուլիս

Պետերբուրգ. — Կայսրուհին Ալեքսանդր-
նա Մեծօրոքնան շնորհակալություն է
յայտնում բոլոր նրանց, որոնք յու-
րերի 30-ին եկեղեցիներում գտնա-
նակներ շրջեցրին Սեմիրեչենի շրջանի
երկրաշարժից փառավանդների օգուտին:

Զոնդ. — Լորդերի պալատ: Բըրդընը,
առաջադրելով անվտանգություն յայտ-
նել կատարվածություն, խոստովանե-
ցաւ, որ անվտանգությունը միայն յայտնա-
նակներով այդ պարտականություն
անկերելի խախտում էր թափաքելով, պար-
լամենտի և ժողովրդի վերաբերու-
թյանը: Կրիսն պատասխանեց, որ եթէ
առաջին միտքորդը անյօթաբան կար-
յալուցեց պէտքը նշանակելու մասին,
կատարվածությունը բայց և այնպես ան-
հրաժեշտությունն էր դեպքում յետ չէր
կանգնի այդ տեսակ քայլից: Լորդերը
282 ձայնով ընդգէմ 68-ի անվտան-
գության յայտնեցին: Լորդերի որոշումը
քաղաքական հետևանքներ չուներ: Հե-
տադրեցությունը կենտրոնացած է այն
հարցի վրա, թէ պէտքը կը պահել,
արդեօք, իրանց ուղղումների վրա:
Ապա օրդերի պալատը Մօրլէյի անա-
շարկութեամբ ձեռնարկեց քննելու
ուղղումները:

Համայնքների պալատը 291 ձայնով
ընդգէմ 146-ի մեծեց ֆինանսական
օրինագծի նկատմամբ օրդերի պա-
լատին: Սակայն Կատարվածու-
թյան ուղղումը, որի համաձայն նա-
խագիծը պալատի մի քանի անդամներ
առաջ պէտք է յայտնել, թէ ունի նա-
խագիծը բացառապէս ֆինանսական
ընտրություն, ընդունվեց կատարվա-
րածության հաւանած ուղղումներով: Լէն-

տրոնի ուղղումը մերժվեց 321 ձայ-
նով ընդգէմ 215-ի: Վաղը օրինագիծը
կը վերադարձվի օրդերի պալատին:
Գէորգ Թագաւորը մեկնեց Սանդեր-
հէմ թագուհի Ալեքսանդրայի և Կայս-
րուհի Մարիա Մեծօրոքնայի հետ տե-
ղացիւր համար:

Օսնաբրիկ. — Այն աւաւոճիւրը, որի
մէջ նստած էր արուսական պրից-
չէրիկը, որ վերադառնում էր Զօլմա-
րիայից, Կապիւրայի մօտ կապ-
ժանի: Շփոթելի գտնվեց փռվեց,
պրիցի պրիցիտանը վերադարձեց թե-
թիկ, պրիցից ստացաւ աննշան շա-
ղաւաքներ:

Վիլնէ. — Սատիկ շոգերի պատճա-
ռով տեղի են ունենում դարձաւ բազ-
մաթիւ դժբաղդ դէպքեր և հրդեհներ:
Հրդեհների պատճառով փառք հաւա-
սարվում է 10 միլիոնի:

Դալսո. — Յուլիսի 27-ին արտաքին
գործերի միտքորդ Սազոնովը երեք րոպէս
պրիցի մի մասն անդամաւորություն
Անդամաւորությունն անցաւ թէ և
համապատասխան դժուար, բայց աղո-
թեցիկ և արդի գործունէությունը
իւրով գտնացուցիչ է:

Պրագա. — Կազմակերպվեց նոր պա-
պանական կուսակցություն, որ իր
ծրագրում առաջադրել է չեխական
պապական իրաւունք, Ձեխիայի անբա-
ժանելիություն, չեխերի իրաւունքների
հաւասարություն գերմանների հետ:

Ջերալտա. — Պրանսիական «Էմիլ»
շոգեկաւը, որ գնում էր դէպի Մարոկ-
կայի ափը, խաւարի մէջ շոգեկաւով
անպալկան «Սիլվերսթոն» նաւի հետ,
շրտաշար եղաւ: Ձեռնեցին 93 մարդ:

Լիով. — Անաշոյ մահափորձ կատար-
վեց փոխ-քաղաքապետ Մէյերշտէյնի
կեանքի դէմ:

Տոկիո. — Եւրոպական մամուլը զրա-
ված տնտիւ է խօսում Միացեալ-Պե-
տութիւնների և Անգլիայի ու Պրանսիայի
միջև կապված միջոցով դատարանի
պայմանագրերի մասին: Լրագրիչների
մեծ մասը այն կարծիքի է, թէ եւա-
րոպական հաղիւ թէ միանայ պայմա-
նագրերին, քանի Անգլիայի արգելք կը
լինի դիվիդենդի դադարեցում:

Շանխայ. — Ձիւական լրագրիչների ա-
նելով, Սիչուան նահանգի գնեղաբաւ-
անագրաւոր հետաքրիչ է ձան, հաղ-
միտարություն, թէ պետական գան-
ձարանի հաղիւ երկաթուղիների յետ
գնումը յարուցանում է ազգայնականու-
թեան դժգոհություն: Միտիտորու-
թիւնը չէ վտանգանում միջոցներ ձեռք
առնել, վարենալով ակտիւ գիւտարու-
թիւնը: Նկատվում է ընդհանուր գը-
զոնություն ձան, հաղ. միտարի դէմ:

ԳՈՐԾԱԳՈՒԼ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
27 յուլիս

Լոնդոն. — Գործարար կը արել մօտ
30,000 կառավարներ: Լոնդոնի շա-
ղաւաքները:

Լոնդոն. — Փրանսիայի Եր խօսում ու ապ-
րանքները կարգաւորում, վերջապէս հարց-
րեց կառավարին հայերէն:

— Առաջին իսկ մեր կառնքիքը երբ
պիտի գան:

Եւ երբ լսեց, որ իրանք են նոյն կառ-
քերի մէջ պէտք է մտնել, կատարեց
— Երբեք, երբեք... Ինչու չէ մեզ հասա-
րակ մարդ մը իր կարծեան հերիք:

Իմացիկ թէ՛ գիտացիւ իմ է, որն է հետ
գործ ունիւմ: Շնորհ, մեզի համար կառնքիք
քեզ:

Միտքորդ էինք մենք, ծիծաղում էր իդ-
դիցի կատարանը և շուրջ բոլորած ութ-
նաւորները:

Վերջապէս մտնեցաւ Էֆենդիին և հարց-
րի ուղեք են և եւր են գնում այսքան ի-
րեղէններով:

— Եւ, Էֆենդի, Սողոմոն խանն եւ,
պարտեց կատարվածության բարձրագոյն
բժշկական տեսանի աւագ անդամը: Չօ-
նոյ պարտեց դեպքանի անձնական բժիշկին
իմ եղբայրս, որ Պոլիս կապիւր, աշխար-
հապալակ Ամանուել Տաբեցիցը-ի տէր խեղ-
քաղիւրն է:

— Իսկ ընկերներդ:

յարանում կուտակված են ահալին քա-
նակութեամբ մարդեր և ուսուցիչներ,
որ կառավարները հրաժարվում են
տանի ուր պէտք է նաւահանգստա-
յին բանտրների միութեան քարտու-
ղարը հրաման արձակեց ընդհանուր
գործարարի մասին:

Լիվերպուլ. — Հարեան Բիրկինսթըմ
գործարար արքն մօտ 1,000 քեռնա-
կիւրներ:

Լիվերպուլ. — Երկաթուղային ծառա-
յողների գործադուլը ուժեղանում է:
Ապրանքային կայարաններում աշխա-
տանքները բոլորովին կանգ են առել:

ԹԻԻԲԵԿԱՆ ԾՈՒՐԸ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
27 յուլիս

Կ. Պոլս. — Բուրք Անգլիայից
պատանական առաջաւ Բաղդադի երկա-
թուղու վերջին մասի կառուցման
հարցի առիթով: Պատանական բաւա-
կանի տարբերվում է Թիբեթային և
Կենտրոնական համաձայնություն: Այդ
հարցի նկատմամբ նախատեսվում են
երկար բանակցություններ:

Վիլնէ. — «Պրեմիէրայա» մատ-
նանքով մալիսների խաղաղեցման
վրա կարծում է, որ նպատաւոր էյ-
քին օժանդակ եղաւ մեծ պետութիւն-
ների համերաշխութիւնը, որ ներգոր-
ծական դեր խաղաց նաւ Աերնօգորիա-
յի նկատմամբ, հարկադրելով նրան
գործել խաղաղապարական ոգով:

«Մէյլը» հաստատում է այն տեղե-
կութիւնը, թէ Նիկոլայ Թագաւորը
սկսեալ յայտնի ընտրութիւններից յե-
տոյ, որոնք կը սկսվեն սեպտեմբերին,
այցելելու է ռուսական և այլ պալատ-
ները:

ԴԱՐՍԱԿԱՆԱՆԻ ԾՈՒՐԸ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
27 յուլիս

Թալիք. — Բազմաթիւ օրինակներով
տարածված է Նէյլֆի մուշտեղների
հեռագրերը, որով էկա-շար յայտարար-
վում է անհաւատ և կոշ է ուղղվում
կուրի երեւի նրա դէմ: Հեռագրերը տալ-
ւորութիւն չը գործեց:

Տեղական գեմօլորանները ցոյց են
տալիս եռանդուն գործունէություն
էկա-շարի դէմ, ժողովներ են գումա-
րելով արտաքսել ռուսներին: Տեղա-
կան մամուլի տոնը թշնամական
է Ռուսաստանին:

Հրատարակված է կարգադրություն
դէմքի կոշիւու 600 պալատական զի-
ւորների: Մանկացողներ առաջմ չը
կան:

Ուրմիա. — Օյիցի հաղորդում են, որ
Թիբեթացի հրապատար խնդրեց գեա-
պանատանը հրապատարանի 40 պա-
հանների թիւը հասցնել 100 մարդու:
Նա խոստացաւ իր պաշտպանութիւնը
անկարգութիւնների դէպքում բոլոր
գիւտարներին:

— Մեկը, ան՝ որ ֆէն ունի գլխուն և
կրակոտ աչքեր, Բիֆաթ-բէյն է, օսմանեան
բժշկական-առողջապահական մասնագործի
աւագ առնակաւոր, որ ուսումը Պրանսա
առած է, 25 ամեանընթացում բժիշկներու
ներկայութեամբ քննութիւն է քանծ և
լրագոր է օսմանեան կառավարութեան: Իսկ
միւսը, որ եւրոպական գլխաւ ունի,
Ֆրանսական բժշկականութեան միջազգային
աշխատանքով իւր աւագ գործադիր անդամ
այնպարտաւորակ դոկտօր Դըլմաիէն է, որ
մեզի հետ կապւալ օսմանեան ասանաւա-
զուիւր՝ քօլերայի վերաբերալ շարք մը
կարգադրութիւններ ընելու: ամիսի մը չափ
մնալու ենք ասանաւաւորութեան վրայ:

Կենսագրական այսքան մանրամասնու-
թիւններ իմանալուց յետոյ, եւ յայտնեցի
Սողոմոն խանին, որ չը նայած նրանց այդ-
քան տիպոսներին, սակայն ուրիշ կառնքի
ստանալու յոյսը պէտք է կտրեն, իսկ
արեւմուդ դնալ անհնարին է:

Սողոմոն խանը նորից բողբոջեց
— Ուրեմն մեղի ալ այն կառնքիւն մէջ
պիտի տեղաւորեն Առ ըլլալու բան չէ, եր-
բէք, եւ կարգ կուրեն:

Կառավարը սակայն հանգստացնում էր.
— Զանրմ, քո ինչ բանաւ է, եւ քեզ էլ, քո
մարդկանց էլ ձեռ չէյ ոչ շուրջով Իդդի-
տանեմ, էլի: Փիւս:

Եւ որպէսզի այդ հրաշքը կատարէի՝ նա
առաջադրում էր բարձրագոյն բժշկական
յանձնաժողովի անդամներին՝ զալ ու կտոք
նստել:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ ԱՏՐՊԱՏԱՆԱՌՈՒՄ

Միջև այժմ այսպիսի հեռու ընկած կա-
ւաններում կրթական գործն առաջ առնե-
լուն մեծապէս արգելք է եղել նաև հայոր-
դակութեան դժուարութիւնը, կենտրոնից
նրանց կարված լինելու: Առաջատանների
թիւում չը կայ դպրոցների մի ընդհանուր
գիւտարութիւն, ընդհանուր ուղղութիւն
և ծրագիր: Առաջորդները հետաքրքրվի
են դպրոցներով, դրաւոր յարաբերութիւն
են ունեցել այս կամ այնպիսի տեսակի
նի կամ ուսուցիչի հետ, պատաններ իրանց
այցելած միջոցին աշխատել են զարկ տալ
կրթական գործին: Բայց և եղել են գա-
ւառներ, ուր ամենին չեն այցելել կամ շատ
քիչ են այցելել, որոնց ներքին դուր թեամբ
շատ քիչ են զբաղվել: Միւս տեսիւում էլ
դպրոցներ բացվել են մասնաւոր անձանց,
ընկերությունների, հասարակութեան նա-
խաձեռնութեամբ, կատարվել են՝ ինչ-
պէս միջոցներ ներկայ են առաջարկաւա-
նին հաշիւ չեն տուել և ոչ էլ նրանցից հա-
հաններ ընդունել: Մի ընդհանուր կայ բո-
լորի մէջ չէ եղել թեմական կանոնադրու-
թիւն հաստատվելուց յետոյ կենտրոնացում
է ընդհանուր գիւտարութիւն ըստ ինքեան
պիտի առաջ գար: Բայց ուրիշ կէտերի
հետ այս եւ շատ ասանաւաւոր չափով է
գործադրվել: Սորդակցութիւններ շատ
են տեղի ունեցել թեմական ժողովի կողմից
մի ուսումնական խորհուրդ հաստատելու,
ընդհանուր ծրագիր և կանոնադրութիւն
կազմելու համար, բաւական աշխատանք եւ
կատարված է այս նկատմամբ, բայց դեռ
գործը գտնի չէ հանված: Առաջորդական
առաջմ հնարաւորութիւն չունի կանոնա-
ւորապէս հսկելու դպրոցների վրա, նոր
դպրոցների բացման և երաժիշտի բարգա-
ւաճման մասին հող տանելու: Վերջին եր-
կու տարիները եղած դպրոցներից հաշիւ-
ներ և տեղեկագրերը ստացվում են սա-
կայն գաւառներում չը կան, ինչպէս ինչիւ
ենք, ձեռնաւ գործակներ ու գործակա-
կան խորհուրդներ, որ նրանց միջոցով
առաջորդական իրական մասնակցութիւն
ունենայ դպրոցական գործի ղեկավարու-
թեան մէջ: Պակտում է մասնաւոր մեծ-
նից հարկաւորը մի թեմական տեսուչ, որ
գաւառները շրջել և այդ գործի ղեկավար
հանդիսանալ, որովհետեւ նրան վարձ տա-
լու համար ներթական միջոցներ պակա-
սում են: Ամբողջ թիւում մի հատ կրթա-
կան հաստատութիւն չը կայ, որ կարգին
նախահաշիւ ունենար և որի մուտքը ա-
ռանց արտաքոյ կարգի շնորհիւ հաւասա-
րակուր էրելու: Ուրեմն զիջեցի ուրեմն
միջոցներ թեմական տեսչի առկիւ միտքը,
երբ ոչ առաջորդական և ոչ գործա-
կալական խորհուրդներ իրանց ամե-
նակաւոր ծախքերը ծածկելու համար բա-
ւարար միջոցներ չունեն: Ամենից հարուստ
Սալմաստ վիճակը բոլոր ոյժերով լարվով
հաղիւ մի կեղծ կարողացել է երկու տարի
շրջանային տեսուչ պահել, իսկ Ուրմիայի
վիճակի շրջանային տեսչի մի տարվա խիստ
փոքրիկ ուժով դեռ յայտնի չէ, թէ ինչ-
պէս կարելի կը լինի լրացնել:

Ամեն քալափոխում զգալի ներթականի
այսպիսի սղութիւնն է ահա՝ երբորդ ամե-
նից մեծ արգելքը, որ նախաձեռնութեան
եռանդն սպանում է և այս խղճով թեմում
կրթութիւն տարածելու բոլոր բարի փորձա-
ն) Տես ՎՊԻՄ № 161.

— Զանրմ, քո ինչ բանաւ է, եւ քեզ էլ, քո
մարդկանց էլ ձեռ չէյ ոչ շուրջով Իդդի-
տ

մանան երբեք, հասկցած, երբեք:
— Իսկ Կ. Պօլոսն ո՞ւր կողմնակիցնե-
րունք, հարցրի ես:
— Անհայտն, մանաւանդ գաւառներու մէջ:
Պօլոսը մէջ քանի մը հաս նախկին պն-
կաւէրցի, էֆնիւրիէն եւ միայն Ազգը զայն
հիշեցեր է: Ան կաթողիկոսն չի կրնար զա-
լար: Բնաւ իջրիմնային ընտրութեան ա-
ստիճն ալ ֆիզիկ հիմակուան պէս վարուեցա՞ր:
Մենք կը խեղճե՞նք չէ, մի ըտերբէ զայն, զու-
կեցցեցին: Կը պտուայի՞ր:
— Իսկ ի՞նչ կուզեն թիւրքսոյսոյրը:
— Իուրեանք ինչե՞ր պրքայիսկոյտսը:
միայն ալ առասարկաբէն՝ ոչ կուզէ թո-
րլայ: Ինչէ կուզէ Իզմիրեան կաթողիկո-
սին արքայնաւոր յայտնի ու ունենալ, խո-
հեմ, խելացի, ժողովրդասէր եկեղեցական
է: Իսկ Իուրեանք ընտրեցէք: Իզմիրեան Հայ-
րէի՞ ղեւռ Կ. Պօլիս եղած աստն զայն
կը մայնանայ:
— Բայց չէ որ Իուրեանին զու-
քնեղ պատրիարքութիւնից ցած բերի՞ր,—
սացի ես:
— Ակապար, ան ուրիշ, ան ուրիշ, այն-
տեղ կուտանցական հաշիւներ կային և Իու-
րեան պէտք է ինչե՞ր պատրիարքական
թիւռէն, ասորը ի՞նչ ուղարկութիւն
է: Ապրանքը կաթողիկոսութեան համա-
կ

երկրի, ինչն որ հնարաւոր է և սրա պահանջը բացառել:

Ոչ մի տեղ էլ դիւրացուց լինար չը պէտք է վերցնել թղթակի ձեռով: Առանց այն էլ դիւրացնել գիտութեանը և զպրոց ուղղութեանը երեխային, որ իր աշխատանքի ընկերն է: Բացի Սալմաստից՝ բոլոր մնացած դիւրազան դպրոցներում երեխայք հոգեւորականից առաջ զպրոց չեն դադար և ապրիլին ցրվում են, երբ աշխատանքն սկսւած վում է:

Դպրոցական գործի խանգարման պատճառներէջ մէկն էլ այս է, որ հետզհետեւ վերանալ կարող է միայն գիտակցութեանը զարթոնելով: Բայց էթէ դիւրացուց սկզբից և ի՞նչ թանկ պահանջվի, նա իր թխանց դին մի քանի դրանք չը տարու համար իսկ որդուն բալլարովն կը զրէկ ուսումից: Ընդհակառակն, երբ զպրոցի ծախքը գիշեր ընդհանուր տարբերի մէջ է, մտնում, նա իր տուածո չը կորցնելու համար սկսածա յիշ էլ որդուն ուսումնարան կուղարկէ: Անհասարակ որչափ շատ առիթներ տեսիլով վիշ պիւրացոց հետաքրքրելու զպրոցով կապիւնը նրա հետ, այնքան լաւ: Երբ դը սիշ մի բարեբար կամ մի ճնկերութիւն զպրոց է պահում դիւրում, ինքն է հոգաւ ծախքը, ուսուցիչը նշանակում է հսկող վրան, գիւրացիքը բնիչ մէջ չեն խանգարում նրանք նշում են այդ զպրոցի վրա ան վատութեանը, ինքն իրանց անյայտ, նշատակի համար հաստատւած շահագործման մի միջոցի վրա: Ի՞նչ ոչ թշնամական գոնէ անտարբեր վերաբերմանը են ցոյց տալիս: Միանշիւն էթէ իրանց միջկէ ան տրված, ի՞նչուզ բոլորովն տրէն, հոգաբարձուներն մասնակցութեան ունենան զպրոցի կառավարութեան գործում, էթէ մասնաւորն իրանք մի թէկուզ չնչին գումար վարեն ինքն ըստ իրանան ի՞նչ հետաքրքրվեն և կը նշատանան զպրոցի առաջնորդութեանը: Մի քանի տեղ դործեր եղել են, և ցանկալի էր շատ ընդարձակել այդպիսի փորձերը, որ ամբողջ դիւրացի պատկանող մի գետնի գիւրացիները միասնապէս աշխատանքով մշակեն և արդիւնքը զպրոցին յատկացնեն: Բնականաբար ընդհանուր դիւրացի պատկանութեանը, և այլ հաստատեանք կապեն զպրոցի հետ: Շատ օգտակար փորձ է նաև պատգուական խանութի պահել դիւրում: Դպրոցի անհնաւի կամ արդիւնքի մի որոշ տակաւ զպրոցի համար տանաւորել:

Փոքրէն եղել են դիւրացիներին բոլոր տեսակ կեանքանքերէջ տակաւ վերցնեն զպրոցի համար և մշտողութեան ունեցիլ են: Սակայն այս բոլոր միջոցները զործարգիւ լու համար էլ արտաքին միջամտութեան հրահալու, և նրանց արգիւնքը ամփամասնակ աշխատանք փորձ կը լինի, որ ամփամասնարական պահանջներին իսկ բաւականութեան տալ չէ կարող և արտաքին օգնութեանը զարձակ կարտուր կը մնայ՝ անհրաժեշտ հէջը նրա համար, որ այս տարական միջոցները հրապարակ դան և նշատակի ծառայեն:

Գաւառներում զպրոցիներին մի կանանաւոր ցանց տեսիլով իր կողմից զիչ չէր նշատակել ժողովրդի բարօրութեանը՝ հասարակական և միջնէ իսկ քաղաքական տեսակից: Փոքր ի շատ էլ իրթնութեան ունեցող մարդկանց, ուսուցիչներին՝ ներկայութեանը դատարան միջոց կը տար կենտրոնի հետ աւելի սերտ կապ պահպանելու, հասարակական շարքներին դէմ կռուելու, հարատւահարիչներին դէմ հողերը դէքով մաքաւելու և բողոքը տեղ հասցնելու: Գ, եպ.

ԳԻՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐԻԿԵԱՆ

Մերօրին, 12 յուլիս

Գիրիկեան ազգային որբանոցում գործածար տպանապ մը կանցնէ: Թողունք տրն տեսական գիտութեանը յայտնի հրապարակ գործի մը, երբ մանաւանդ կառավարութեան և իր տալիք նպատար անօգուտ դործանելու համար ամեն խաղի կը խաղայ, ու ժողովրդեան նուիրատուութեանը օրը օրի կը նուազին, անգին ոչ նուազ:

Թիւրքահայերու 90⁰ անոր ծայն կուտայ:

Արքան ժամը 7-ն էր երեկոյան:

Կառապանը, չը նայելով իր բոլոր ջանքերին, չը կարողանայ 16 պոլո պարանքը մարդկանցով տեղաւորել նրկու կառքերում ուստի և Թիւրքիայի, Պարսկաստանի, Միջանայալի բարձրագոյն բժշկական տեսանիւնի անդաւանդ տալով զանց իրանց իրեղեցիները վայր անել կաթիլք և հեռազրկ Իրգիւր դատապանտին ուղարկելով կայարան ուրիշ կառքի:

Մենք օգտուելիցք այդ հանգիստանքից երեւոք ընդ թիւրքահայերի հետ նստեցին, այդ կառքերը և ճանապարհովիցնք Իրգիւր: Այդ, փոխանակ էլիմիտանի Իրգիւր: Ինչ համար միտնալ էր, քանի որ Սուրմալում ևս մտնում էր իմ ճանապարհորդական ծրարը ի մէջ:

Մնա քարն տակով բժշկական յանձնախմբի անդամներին, իսկ խոտանայ շատ պէցնիկ Իրգիւրէջ նրանց համար կառքն ուղարկելու:

Շողը նստել էր: Արագածից փշուռ է թարանցող քամի, ընկերով իրա հետ թանք փոշու ամպեր: Արեւ մայր է մտնում:

Ա. Աթմանեան

(Չը շարունակվի)

Տխրաց, լամստ և անուղղաբախ ընթացքով
մեծ դժբախտամբ գործը վարելու կոչուեալ
անհասկոյութեանը քանից իրենց ապ
ղեցեկ մէջամտութեամբ որբանամ գործը
վարեալեկեղու և տկարացնելու կը ձգտին
Մեծը փափագիր աղապէս այլ հաստա
տութեաց շուրջ տխուր յայտնութիւններ
ըով վարչական արգելութեանց և ներ
քին մեքենայութեանց մէջ մէկ դուռն գոր
ծոցին—մեր սիրելի որբերու իմասկը ալ
եւելի ծանրացնելու խաբէր ժամանակ է, որ
ապզը վերահատու ըլլալ անցած դարձած
ներքին, ոչ թէ իր սիրտը պաղեցնելու այլ
հաստատութիւններէն, ուր իրանդղ տա
լանքը ամեն կարեկցութեան արժանի կը
գտնուի, ալ քիչ էր անկի նախանձախաղութե
անքին մէջ հակա գործելի վարչութիւն
մաքրել վերջ մոլորեցնողներէն, և գործը
հեղինակական, նկատուանք և հայեանք
թէ որբերուն, միմիայն որբերուն բնա
լաւութեան ծառայեցնելու

Այսքան միայն ըսեցէ թէ վերջին տա
լանքին մէջ որբական գործին անուշտով
ծուռած անխաղաղութեանը, որբերու ժառան
գաբարական դրութեան յոյժ ընթացքը...
մինչև վերջին ամիսներու ծնունդը առած է
մեկ չվերջացած շաւղին որբանոցին դա
րեալութեանց կարեկին պարտաւոր, պա
տասխանատուն և աղբիւրը հետո որբ
տակերէ պէտք է քննուի Պոլսի, ուր ցա
ւաք է նկատուի թէ որբանոցն յանձնարու
ղովին բարեմիտ մեծամասն անդամաց վնաս
տաւութեանը չարաչար կը շահագործու
նի ջանքի անդամակիցներէ և մինչև իսկ
քարտուղարներէ

Որբերուն վրձարը արդարեւ անկի ուշա
դրութեան և հորձուրթին պէտք է հրա
ւորել, քան ինչ չըլլած անհասկան հա
շիւներու և վրձարեղութեանց թաւար ը
լմանալ ընկեր աւելի պէտք է այժմէ
ըլլել միմեկեք խորտուի որբերուն ապա
սան ապահովելու համար

Երկուս որբերէն կարեւոր մաս մը կալ
ընել մատուել և փոքր կան սակայն ոչ նուա
թիւով մը և որբերու ու որբուհիք որոն
մեծցած և ան որբուհի հասնելու վրայ:

Ասորք ազգիւր տան մէջ, ըստ կարելի լա
ւագ և հանգիստ կեանքի մը վարեալեկե
հիշակէ, պիտի կրնան ապրել վաղը, երբ
հաթիւղործին ձգել գերեմք հիւրընկալող աշ
տուներ, երբ հոն բաւականաչափ կը թրու
թին մը կընէ ստանալը, երբ վերջապէս
կտոր մը հոց հաթիւր չափ արժեւտ մը ին
սորելը*):

Ան ցերեպանցորդն մոռնեցելի բան մը
որբանոցին համար, քան իր այն ու այն
անցարժար ընտրելին պաշտօննայ ջընկու
չգիրքը պաշտօնական ծուգըլը նեղեղու ծրա
քները Սոկրատի է, որ մարդուն սիրտը
չյուզուի, երբ իր աչօքը կը տեսնէ այն
հասած որբերուն վրձարը և խորի մարմն
վարդալ այնտղոյ կացութիւնը: Ինչ, կը
ըրաւոր միշտ կորուստ չէ: Ալ ինչու պիտ
ծառային ազգին զոհուութիւնը, երբ որ
ըրել վարը նորէն անտուգութեան վրէժ
պիտի գտնուի: Միմիայն ժամանակներ
հոց և հազուաւ տալ ընաւ բաւական չէ:
Ասորին ուրիշ վիճակ մըն ալ Հասած որ
բուհիները, ուր ասորք գիւղացու մեծ
ցած քիչ շատ լաւ պայմաններով, կը մար
ծեն ամուսնանալ գիւղացոց և աղքատաց
հետ: Անա, ուր ցաւ մըն ալ աս էր Ասորի
ինչ պիտի ըլլան Բարեկի ունեցող անոնց
չաններ, իրենք ալ դիւղացիքը:

Մի-Կա

ՆՆՈՒՄԻՆ ՏԵՍՈՒՄԻՆ

ՏԵԼԵԿՐԱԳՐԱԿԱՆ ԳԱԽԱՌՑ

Անախի գործի հետեւում
9 աւ Զ աւ 23 յուլիսի

Կեսըը Գործակի հայկական մատու
լաղաղ է, շուրջ չը կան, եղանակը որդ է
Համատն ու արանց վաճառականները: ան
ու դարձ անոնցիկի փեղեղի չին քաղաք
և անտեղի ուրիշներին չին անգիւցնում:

Գործակիցը շատ լաւն են խաբ չը
կայ: ասում են հայապիպիկան գործերով
զաղղողողներ շատ կան, այնինչ և մաքր
գործերով որքան կուղեք: Բայց մի հան
գամներ ինձ կապածանկութիւն դարձն
արանց թէ համատնութեան և թէ գործու
հետեւութեան:

Ոտքս ու Յովհաննէս եկեղեցու շինու
թեան է վերաբերում: Մտա լեքը տար
է, ինչ այս օգտաւտ շինութիւնը, որ տա
րեկան 1000—1200 ը: վարձ է բերում
ընտղու են: Բացի այն, որ չիցիւր ժառան
գապիկներով կորել և վարձը բաւական
չին ծախք է եղել և քանգիկել: Այլ չը բա
ւական չէ: նախապապեղը նկատուելով ու
ընտղու շինութեան արեւմտեկի անգիւցն
կայողը անց ու դարձ անոնցիկի կարող
են վտանգ սպառնալը հրամայում է անմի
ջապա հեռանալ աղիւսի պիւղ կայողներ և
աղիւսները նորից շինելուն են անգիւցնել տ
րեք աւելորդ ծախք: Այս տարի էլ ի սկիւռ
են անածանիւր հանել: Զարեանք ծախքը:

Ա. Յովհաննէս եկեղեցու շինութիւնը
գտնուում է հայկական մասի հայապապան
տեղում և իմէ շինութեանը շատով սկիւռ
և վերջացած: Լինել, տարեկան հայապա
նկանց կը բերել:

*) Միայն Մալաթի անօրէն Գործակի իր անքնու
արեւտով կը շրջանդ: Բայց ինչ ալ անքնու
խաղաղութեանը սովորապապեղը, և որ տարեկան
թէ պիտ կրնայ գործ մը անան:

[illegible]

Եր հարուստ և ազգային օջախ-սեղանալու
 ճանաչված Թումանյանները Բաղու են
 կենտրոնացած, որոնք ընդմիջաբանի պարս-
 ճառագործի և մամաուրապի գրադարան-
 ների համար մեծամեծ դիրքով թիվն են
 ստեղծած իրանց առևտրական գրասենյա-
 կի միջոցով:
 Երկրորդ շարքին է, որ զարգացվե-
 զործից, աղետաբերից ձևեր են քաշ-
 ուողացի են իրանց ունեցածը, ստեղծ-
 զործիք և անկն ինչ երեքի վրա թող-
 ածապարտվ են հայրենիք՝ փրկելու դաշ-
 նացած մայրենի խանդի սրից իրանց ըն-
 տանիքները, կանայց ու երեխաներին, ու
 լորեն, բացի խաղաղից, իրարահեղուր ժամ-
 ման է պայծառում:
 Ու միջոց դեմի՝ պարզ լինա՝ նայելու ճա-
 նապարհված է ժողովում են 5-10 հոգի
 ու միասին անցնում, Ու կարողանում
 գնալ և դերասանախում ճանապարհածան-
 ձևեր բերել, նորագույն շատուղի է Սալայն
 քիչ չէ այն դերասանների թիվը, որոնք
 միայն ճանապարհի փող չունեն, այլ այս-
 օրայն դարձել են հայրենի, ապրանք-հուս-
 նալու հայր փող է չունեն, որպեսզի կա-
 լողանան դուռ ապրել...
 Ահա արդյունքները՝ շրջապատի թափա-
 ռում են Բաղու՝ ինչո՞ւն էր իրանց հար-
 ուստի կառուցվելից՝ սկսած ողորմական ար-
 ժանատից:
 Զբ. կալ մեկը, որ ձեռք կարկառի այդ առ-
 ճարացած դժբաղդներին, որոնց մարմինը
 այստեղ է, իսկ հոգիները՝ դարձադարձ,
 իրանց հարազատների մոտ:
 Այդպիսիները՝ համար Թումանյանացիների
 առևտրական, ուսմ գրասենյակի դուռը սր-
 լանողի է դառնի, շարունակ հորցնում են
 ժողով կայ... հեռագրիները, համալսելու
 ինչ են, ապա... Ինչ էր ինչի մեր ճար...
 Զեղուրից ձեռք բերեց ճանապարհի ծախսը
 և պղծ 4 արկուն:
 Երայց Թումանյանցիները միասնակ ինչ
 կարող են անել... Ժողով է, այդ սեղանա-
 լորները անհրաժեշտ արվեստներն են առ-
 լույն բայց, դրանք են լինի՝ մի Թումա-
 նյան չէ կարող հաղթարթները արդյունք-
 ները արգելե՛լ:
 Դրան սատար, որ Բաղուի հայերը, մանա-
 ճառագ միջոցառողները, չարկապաշտ անտա-
 ռերը են գտնվում ինչի՞ պարսկապոլիների
 ներքի պողոտի վրա՝ Ե անպա չեն մասնավ-
 րա են փոքր չափով թիվ թափանցիլու լեզվանի
 բնույթ:
 Բաղուցից կարող է իր նուիրած առ-
 նչուն Նուիրածուհիները զարգացողներն
 ինչ քանց կանան ու երեխաներին ու
 զավուրիսի տալ ուսմական սահմանի վրա,
 կոտորածից՝ զինք պահելու, երկ տղանուր-
 չի կամախան իրանց դուռը՝ պահպա-
 նելու իրանց կայքը, դուռը:
 Այ. Մեխիբ-ճանապարհանի կոչը Թաքի-
 ղից «Շալիք» մեջ՝ օգնելու թաղանված
 պարսկապոլիների՝ Բաղուում, այդ օսկիների
 հանքում, արձանանք չէ դասա:
 Միթե պարսկապոլի անցնալու լքելի
 օգնու լինել է խոսքը, միթե՞ պարսկապոլի
 մեղ թիրաքայների հաղթարթից չարի ան-
 հանգստացել է, որ այդ կոչը թաղաքա-
 կան այսպիսի դրուժնան մեջ, մեզանում
 արձանանք չէ դասա:
 Կերչին 20—30 տարեցի մեջ առաջին
 անգամ էր, որ պարսկապոլիների համար
 օգնու լինան ձայն լսվեց, բայց մեղ չէ լսե-
 լուն տուրիսը:
 Թումանյանները օջախի վրա պարսկապո-
 լիներեն կալ նուիրատուներն զործի
 քուրկ անցնելու, քաղաքապետի, թաղապե-
 թիամբ: Մենք հաւատացած ենք, որ քաղա-
 քապետն ու քուրկապետը կը թողարկե՛ր որ-
 պիցի կարելի լինի ժամ առաջ ճանապարհ-
 դեղ լինող շրջանող և պարսկա պաղառ-
 բանկ զարգացողներին, որպեսզի նրանք
 համան և ապառնա իրանց ընտանիքը արի
 բերանից:
 Մ. Գարսեալ
 ՔԱՆԱԽԱՆԻ ՀԱՐՑԸ ԱՍԽԱՐԻՄԻՄԻ
 Աստվածան ճամբարի մարից խոտի՝ Ան-
 իսապուրի հայերը որոշում են հաշտելու երե-
 լու ճամբարայն Հայ թերթիներով սովորական
 եղանակով յայտարարություն արվեց այդ
 մասին, որից խոտի խնդրատուների մի մեծ
 զանակ լքեց իր թեկնածուներին:
 Ըստ Ժողովրդի ցանկությունն՝ Ասխաբալը
 այսուհետև պե՛տք է ունենալ իր լուսի փո-
 լարքի երեք ճամբար:
 Երեցիցի՝ Ն. Տ-Արտանյանի վերելքը կալ-
 մած ծխական ցուցակից երևում է, որ Աս-
 խաբալը հայերը 750 անից պակաս չեն Ըստ
 կանոնադրությունն քաղաքը ճամբարն պե՛տք
 է ունենալ անուրան 200 ծուխ Ուրեմի
 ներ ասպարիում կալ 750 տուն, համար՝
 ինչ կերպով Ժողովուրդը կարող է պահել
 իրան ճամբար:
 Սակայն մի հաց, որի մասին Ժողովուր-
 դը չառ թեկն է մղածում, դա ճամբար-
 ների արդուական ինքնին է:
 Ամենից սիրված Աստվածան ճամբարն
 10—12 տարի ճամպայադրոծիքով Ասխա-
 բալում մնում ժամանակը չէ թողել և ոչ
 մի կողմից նրան հոգին է յանձնել իր մի
 լեզվերով Ժողովուրդը Ասխա քաղաք
 հան զանակները զանվում են այդ կողմից
 ամենակարգ ճանաչանմանքներում: Աստուծ
 նմ որպիս փաստ, որպես փառ իրողու-
 թիւն Ժողովուրդի հոգեբանությունը Բաղու

The image shows a close-up of a dark, horizontal, textured band, likely a book cover or binding. The band is dark, possibly black or very dark brown, and has a slightly grainy texture. Above this dark band is a lighter, tan-colored band, which appears to be the inner cover or the edge of the pages. The transition between the two bands is sharp and horizontal. There are some small, dark spots or specks visible on the lighter band, possibly dust or imperfections in the material. The overall image is somewhat blurry and has a low resolution.

Відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних» (Закон № 2301-VI від 06.11.2010 року) та вимог Регламенту ЄС 2016/679 (GDPR), повідомляємо, що персональні дані, зібрані та оброблені в процесі надання послуг, будуть використані для:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԴԱԿԱՆ

նորը հաղթածը տարիներ ծառա-
 իբրեւ գլխաւոր գործօն մարդկանց

Հայոց՝ Нуха, Попечительству арм. цер.

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆԻՆԻ ՄԱՍԻՆԻՆԻ
(Հ.Լ.Կ.) Ժամանակ 741. 3-2

ԻՆՉՈՒ ՈՍԿԻ

Նայ քաղաքական ուսույց շինված
քաղ, անհատներ ձև, քաղաքական
լազադոն հանրապետական Վերին
շխյարական արևմտի, քաղաքական
հայրենիքի արժանաշու, 40 ժամ
անցած լրագրող Վերին, քաղ. ան. քաղ.

Հին, 8 արագ լրագրող հայրենապետներ
տալու քաղաքական արժեք ժամանակ 2. 80 Կ.
ժամ 5. 30 Կ.: Նոր ժամանակ 100 քաղաքական
խաղաղական քաղաքական ժամ 2. 80 Կ.
հայրենիքի արժանաշու ժամ 4. Կ.: 2 արագ
քաղ. 5 Կ.: Կալանք քաղ ժամ 3. 50 Կ.: Նոր ժամ
քաղ. հայրենիքի արժանաշու 5 քաղ. Կ.

Մեկ քաղաքական հայրենապետ քաղաքական ժամանակ
ժամանակ Կ. քաղաքական ձև ծախսող ժամանակ Կ.

նունը՝ 1) գեղեցիկ նորյն տեսակ՝ ունեւայ շղթայ, 2) կողմնացայ, բրէյօկ կամ արծաթէ սակեջրամ 84 պոս-
րի, 3) բժ. Գօլի ծխամորճ-գործիւր՝ ծխախոտ ու ար-
գար ամպնաւ կերպով ծխելու համար, 4) կաշէ քսակ-
ըր ժամանայցը փշաւանայց աղաւ է պահում: Պա-
նտէրները ուղարկվում են վերադիր վանոր, նորյն իս-

«Консеквентъ» Новоліпка, 10—9.

84 պլոքի արժաթեայ մատանի էմալով:
(29 յ. 5 օգ.) (Բ. 54,222) 2—1

18

РУЖЬЯ, РЕВОЛВЕРЫ

только переносных и оторванных колесных
с самым лучшим боем Саймай-Копеца
оружия, опортных и доронных предметов
А. БИТКОВА в. о. и. т. п. н. н. н.
ПРЕДСИДОВАТЕЛЬСТВО

1919, 20 (M. 254550) 707.

ՄԵՏԱՄՈՐՓՈԶԱՆ

ԸՆԿ.

Ա. Մ. ՕՍՏՐՈՐՈՎԻ

Միանգամայն փշռացած է
 ԳԼԿՆՆԵՐ և ԱՐԵՎԱԿԻՋՈՐԻՆԵՐ
 պարհանելով կաշին
 պլոթինակ աղեղնալիճանքից:

Գլխենք շունդորներն
ցանկաժողով պահպանել իրանց գեղե-
ստիկը մենք առաջարկում ենք ԿՐԾ

„ԱՆԲԱԴԵՐՄԱ“

որի մի մասը մամուլի է մեր ԿՐԾ Սո-
ցԻԱԼԻՏԻԿԱՅԻՆ ՄԵԼԷ:
Գաճակեցէք ամենօրեայ:

(ու). (M. 253940) 708. 5—4

Ախաղդիայի Եղիաթե-
թեան օր. դպրոցի հարստ հազար-
և երեք մի և

... ցատկէ տարածական 16 ուղղով տա

րելան 700 ը. առհիվով և ուսուցչները
առաջաց լեզուի և առաջաց պատմութեան
Լուսաւաանի աշխարհագրութեան և նկար
չութեան դասերի համար նկարչութեան
դասացին և 20 իսկ սիւս առարկաներին
25 ըուրի: Ծանկացողները պէտք և ղին
նուարարութեան մինչև օգոստոսի 10-ը:

տնակի դպրոցում Իսախանյան
հարսերի համար հարկաւոր են մի մանա
գէտ գիւղատնտես, որն աւանդելու է ի
դաս ընագիրտութեան և դասեր պարտիզ
պանութիւնից, պողպատաձուլիւնից և մե

դուսպահան թիւնից այն ծրագրով, որ պատ-
րաստում է թիֆլիսում մասնագետներին
կազմված յառուկ մասնաժողովը Պետեր-
բուրգի հայոց եկեղեցական խորհրդի յանձ-
նառարար Բեկամը Յանկապոսեանից ետևն-

Երևանի Մարտիրոսյանների կաթող են յայտնել հոգաբարձու թեման մինչև օգոստոսի 10-ը
Նախագահող հոգաբարձական ժողովի՝
Գ. Արաբեանց
(կ.հ.է.հ.) 734. 4-4

ԽՈՅԵԱՆԻ ԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ

ԵՒԽԱՆ պր. ՋԶԳ.

Հիտակահ առևտրական կրթությունը
 և տրվում են ատտեստատները:

Արամ Լեոյտի Pitman և Պարիկ Pigier դպրոց-
 անձնակազմը և անհատական կրթությունը:

[illegible]

Типографія канцелярії Намістника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ, Лорисъ-Меликовская уліца, домъ казенный.

विष्णु